Galerie Lázně Liberec

Akviziční strategie Galerie Lázně Liberec 2026-2030.

Souhrnná koncepce

Galerie Lázně Liberec (dále jen GaLaLi) bude v nadcházejících letech systematicky posilovat svou sbírkotvornou činnost jako klíčový pilíř svého poslání. Cílem akviziční strategie GaLaLi je vymezení základních pilířů získávaných akvizic v souladu se základním posláním živé kreativní instituce současnosti. Zaměřuje se na rozvoj kvalitní, reprezentativní a aktuální sbírky, která nejen odráží současné vývojové tendence ve výtvarném umění, ale zároveň respektuje historický, regionální i společenský kontext GaLaLi jako paměťové instituce s přesahem do národního i mezinárodního prostředí.

Akviziční strategie odmítá lineární chronologii v prezentaci sbírky a místo toho zdůrazňuje tematický a kurátorsko – proaktivní přístup. Výstavní i sbírkotvorná činnost galerie se neřídí konvenčním dějepisem umění, ale usiluje o propojení minulosti a současnosti prostřednictvím širokých témat jako paměť, krajina, figura, identita, ekologie, materialista, jazyk nebo odpor. Tím se otevírá prostor pro aktivní čtení sbírky (tedy i daných navrhovaných akvizic) ze strany návštěvníka – nikoli jako pasivní konzumace „dějin umění“, ale jako dialog mezi různými historickými a současnými hlasy. Sbírka je chápána jako otevřený a dynamický prostor, který umožňuje nové interpretace a propojení, nikoli jako statická reprezentace kanonického vývoje.

Jedním z hlavních prioritních směrů akviziční činnosti v následujícím období zůstává cílené doplnění sbírky o díla významných českých umělců a umělkyň z 80. a 90. let 20. století a počátku 21. století Tato éra je ve fondu nedostatečně zastoupena, a přesto má zásadní význam pro vývoj výtvarného umění v českém i středoevropském prostoru. Důraz je kladen nejen na etablované autory, ale také na díla reflektující experimentální, intermediální nebo marginální polohy tehdejší tvorby. Akvizice z tohoto období zároveň přispívají k vědomému „přepisování“ sbírky a narovnávání historických

nerovnováh – například nízkého zastoupení žen, autorů z okrajových regionů či minoritních skupin.

Dalším významným pilířem této akviziční strategie je důsledná podpora současných českých umělkyň, jako reakce na dlouhodobě přehlížené genderové disproporce ve sbírkových fondech. GaLaLi si uvědomuje, že sbírky často nereprezentují rozmanitost výtvarné scény, a proto aktivně usiluje a chce budovat jejich doplnění o díla reflektující ekologická témata, udržitelnost a vztah člověka k přírodě – tedy okruhy, které galerie považuje za klíčové pro kulturní a společenský diskurz 21. století. Kurátorský výklad je zde chápán jako politický akt, který skrze výběr děl a jeho kontextualizaci vytváří nejen dějiny umění, ale i dějiny alternativních hlasů, přičemž institucionální paměť nadále přirozeně prostupuje současnou sbírkotvornou strategií, jež vnímá umění jako součást širších kulturních, sociálních i genderových struktur.

Sbírkový fond GaLaLi má silný základ v souborech grafiky a kresby, a to nejen v zastoupení českých Němců či umění 60. let 20. století, ale i v umění starých mistrů. Tato skutečnost by měla být reflektována též v následujícím období např. zařazením uměleckých děl dokumentujícím spolupráce československých a německých umělců a umělkyň po 2. světové válce, a to zejména v letech 1970–1990. Cílem je tyto přeshraniční umělecké práce či mezinárodní vztahy k liberecké sbírce doplnit, odborně zkoumat a dlouhodobě uchovávat.

Cílem akviziční strategie musí být rovněž rozšíření sbírkových fondů o experimenty na pomezí konceptuálního a vizuálního umění, které bohužel doposud absentují.

Dalším důležitým aspektem této akviziční strategie je důraz na kurátorskou práci založenou na tematickém propojení děl napříč epochami v rámci stávajícího sbírkového fondu. Expozice a výstavy GaLaLi fungují jako tematické — s cílem podpořit současné čtení minulosti a naopak. Tento přístup odpovídá principům tzv. radikální umělecké muzeologie, která odmítá klasický model „tiché galerie“ a místo něj si klade za cíl vytvářet projekty s participativními, performativními, dokumentárními, videoartovými prvky včetně intervencí do expozic, čímž přepisuje tradiční představu „muzea jako chrámu umění“. GaLaLi se nebrání vytvářet výstavy spolukurátorované s různými skupinami – např. školami, seniory – a vkládat do výstav i „hlasy návštěvníků“. Tím se GaLaLi otevírá jako kulturní platforma,

která oslovuje nejen odbornou veřejnost, ale i široké publikum s různými zkušenostmi a perspektivami.

V geografickém směřování se galerie otevírá přeshraniční spolupráci – především v rámci regionálního trojúhelníku Česko – Německo – Polsko – a zároveň se snaží o zařazení sbírky do širšího evropského a globálního rámce. Zvláštní pozornost je věnována zemím střední a středovýchodní Evropy, zejména pak umění po roce 2000, kde se formují nové směry reagující na krize, identitu, klimatické změny a kulturní proměny. Navazuje tak na tradici významných sympozií uspořádaných v zahradě galerie a Botanické zahradě v roce 1964, na Rakouské sympozium z roku 1965 či Slovenskou sochu z roku 1966 a Sochu a město 1969. V souladu s koncepčním a tematickým plánem výstav GaLaLi usiluje o to, aby se tato historicky cenná linie spolupráce a mezinárodního dialogu promítla také do budoucích akvizic. Tyto nově získané práce plánujeme dlouhodobě situovat do připravované zahrady galerie, kde budou v kontextu tradice sympozií dále rozvíjet její kulturní a odborný potenciál.

Akvizice současného umění je chápána jako nástroj kulturní diplomacie, edukace i kritického myšlení. Důraz je kladen na díla, která kromě estetických kvalit nesou i citlivý pohled na současný svět – reagují na válku, ekologické krize, migraci nebo transformaci veřejného prostoru a další palčivá aktuální témata současnosti. Ve sbírce mají místo nejen klasická díla, ale i prchavé formy: dokumentace performancí, návrhy a skici nerealizovaných projektů, komunitní projekty nebo environmentální intervence. GaLaLi se tak hlásí k širšímu pojetí vizuální kultury, která překračuje hranice tradičního umění a zahrnuje i mezníky populární kultury a kolektivní zkušenosti.

Souhrnně řečeno, GaLaLi definuje sbírku nikoli jako encyklopedii vývoje českého umění, ale jako prostor kritického dialogu – mezi generacemi, tématy, médii i publikem. S nadšením doplňuje prázdná místa sbírek nebo jejich nedostatečně zastoupená období tak, aby mohla díla využívat živě v komunikaci s ostatními uměleckými díly, ať už v rámci prezentace stálých sbírek, nebo krátkodobých výstav. Proto je nedílnou součástí akviziční strategie také snaha o enviromentální udržitelnost.

GaLaLi si uvědomuje důležitost zaznamenávat nejsoučasnější vývoj chápání uměleckého procesu u nejmladší generace umělců a umělkyň. Zaměří se proto také na nákup uměleckých děl studentů a studentek nebo čerstvých absolventů či absolventek vysokých (a u výjimečných talentů i středních) uměleckých škol s cílem zhodnocení děl v průběhu dalších let – tato strategie je riskantní, ale zásadní. Akviziční strategie galerie vytváří rámec pro instituci, která je odvážná, inkluzivní, angažovaná a současná.

Galerie Lázně Liberec

Akviziční strategie Galerie Lázně Liberec souborný přehled

Interní přehled

Galerie Lázně Liberec (GaLaLi) v následujícím období rozvíjí svou sbírkotvornou činnost jako jednu z klíčových oblastí svého fungování. Cílem je budovat kvalitní, aktuální a reprezentativní sbírku, která bude reflektovat nejen současné výtvarné tendence, zároveň však ctít historický i regionální kontext galerie jako instituce s přesahem do národní a mezinárodní kulturní infrastruktury.

Hlavní směry a priority

1. Tematický přístup místo chronologie

GaLaLi odmítá lineární výklad dějin umění. Sbírku i výstavy staví na tématech, která propojují minulost se současností a umožňují návštěvníkům aktivní čtení. Sbírka není prezentována jako encyklopedie, ale jako prostor pro kritický dialog.

2. Doplnění období 1980 – 2010

Tato éra je v současné sbírce GaLaLi nedostatečně zastoupena. Cílem je doplnit díla klíčových autorů a autorek, včetně experimentálních a intermediálních prací se speciálním zřetelem k České republice i našemu libereckému regionu. Zvláštní důraz je potom kladen na umělkyně z této generace či uměleckých skupin.

3. Doplnění highlightů sbírkového fondu

Galerijní sbírky tvoří několik výrazných celků středoevropského významu. Do této skupiny řadíme holandské umění tzv. Malých mistrů, francouzské umění předimpresionistického období a barbizonské školy, německé, rakouské a české umění 19. století a umění českých Němců. Tyto konvoluty sbírek je žádoucí dále rozšiřovat o díla autorů a autorek, kteří nejsou doposud v této částí sbírek zastoupeni a která dokreslí hlavní vývojové tendence těchto kapitol dějin umění.

4. Vyrovnání genderových nerovnováh

GaLaLi cíleně rozšiřuje zastoupení ženských autorek a dalších dosud opomíjených skupin (regionální umělci, autoři z minorit).

5. **Kurátorství jako aktivní výklad**
Výběr děl, způsob jejich prezentace i interpretace má potenciál být politickým a společenským gestem. GaLaLi akcentuje témata jako ekologie, migrace, identita či marginalita. Výstavy se snaží překračovat tradiční formáty – zahrnují performance, dočasné intervence, participativní díla. Z těchto aktivit rovněž vznikají materiály zařazované do sbírkového fondu instituce.

6. **Přeshraniční a mezinárodní rozměr**
Strategie počítá s rozšířením sbírky v rámci kulturního trojúhelníku Česko–Německo– Polsko a se zapojením do mezinárodních sítí (V4, Evropa, globální jih). Zvláštní pozornost je věnována umění střední a východní Evropy po roce 2000.

7. **Rozšířený pohled na současné umění**
Současné umění je chápáno široce – jako součást vizuální kultury a společenského dění. Sbírka zahrnuje nejen tradiční média, ale i dokumentaci performancí, environmentální projekty, komunitní aktivity nebo díla na pomezí umění a populární kultury.

8. **Udržitelnost akviziční strategie**
Akvizice současného umění je významnou podporou žijícím umělcům a umělkyním. Je ovšem potřeba uvažovat strategicky za zachování udržitelného chodu galerie a péče o její sbírky a prostřednictvím akviziční strategie kultivovat sbírku a vytvářet atraktivní sbírkový fond.

Tematické oblasti sbírky moderního a současného umění

1. České výtvarné umění od roku 1970–2000
2. Regionální tvorba (Severní Čechy) po roce 1989 a díla propojená s aktivitami českých Němců
3. Umění střední a východní Evropy po roce 2000
4. Sbírka pohyblivého obrazu (video, film, performance)
5. Mladé současné umění a mezní formy vizuální kultury

Tematické oblasti sbírky starého umění
1. České výtvarné umění 19. století
2. Regionální tvorba českých Němců 2. poloviny 19. století.

3. Umění Barbizonské školy
4. Holandská a vlámská tvorba tzv. Malých mistrů 17. a 18. století.

Tato strategie bude pravidelně aktualizována dle aktuálních společenských, uměleckých a institucionálních výzev.